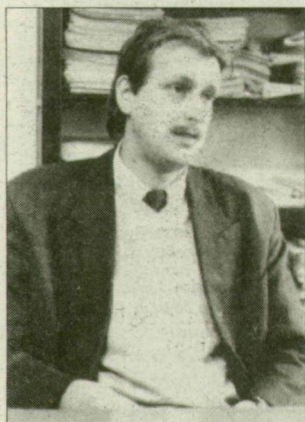

„Mindenkitől önálló munkát várok”

- mondja Kistelek új jegyzője

Dr. Szép Tibor.
(Fotó: Somogyi Károlyné)

■ Decemberben Lengyel István dr.-t Szatymaz polgármesterévé választották, így megüresedett Kistelek jegyzői széke. Február elején három pályázó közül a képviselők Dr. Szép Tibort választották új jegyzőjévé, aki 1992-ben a JATE ÁJTK-án szerzett diplomát, azt követően a szegedi polgármesteri hivatalban dolgozott, majd Ásotthalom jegyzője lett. Még csak néhány hete foglalta el kisteleki hivatalát, de máris határozott elképzelésekkel és nagy lendülettel kezdett dolgozni.

– Emberi és szakmai szempontból is rendkívül jó munkahely volt az ásotthalmi polgármesteri hivatal. Egyetlen jogi végzettségüként szinte minden területen absztrakt munkát is kellett végezni, ez azt jelentette, hogy egészen az ügyintézők szintjéig minden területen tapasztalatokat gyűjthettem. Egy olyan településen, ahol hente kétszer néhány órára jelennek csak meg az ügyvéd, természetesen mindenféle lakossági ügyeket is intéznie kellett. Ezt azért szerettem, mert közvetlen kapcsolat volt az emberekkel. Egy nagyvárosi hivatalban csak kis csavarok vagyunk a gépezetben, és ezért sokszor köfejtésnek tűnik a munka. Ásotthalmon mindig láttam a munkám eredményét is.

■ Mennyiben lesz más dolog Kisteleken?

– Itt már mások a súlypontok. Kistelek iparosodottabb település, még akkor is, ha a mezőgazdaságnak továbbra is nagyon fontos szerepe van. Úgy gondolom, hogy itt is olyan munkastílusban kell dolgoznom, ahogyan a korábbi munkahelyemen. Az intézményekkel elsősorban nem levelezésem alapuló kapcsolatokra törekszem – persze például a költségvetés kidolgozásakor ez sem kerülhet el –, hanem közvetlen együttműködésre, mert szeretek utánajárni az ügyeknek. Akkor jó a közigazgatás, ha a jegyző és az ügyintézők nem ragadnak bent a hivatalban, alaposan ismerik a települést és jól előkészítik a képviselőtestület döntéseit. A hatékonyabb munka érdekében igyekszem jobb feltételeket kialakítani, ezért számíto-gépesítünk, racionalizálunk. Mindenkitől önálló munkát várok. Az intézmények is akkor működnek jól, ha a jegyző nem szól bele a szakmai munkájukba.

■ Tájékozódott, mielőtt pályázatát benyújtotta?

– A sokféle lehetőség közül azért épp Kisteleket választottam, mert ezt a nagyságrendet tartottam olyanoknak, amit a jelenlegi tapasztalataimmal el tudok látni. Természetesen nyomomon követtem a Kistelekek foglalkozó cikkeket. Mielőtt a pályázatomat beadtam, megbízható ismerősöktől informálódtam a településről, utánanéztem, hogy vannak-e kezelhetetlennek tűnő problémák. Úgy láttam, hogy mindenféle csatározás ellenére Kisteleken kiegyensúlyozott önkormányzati munka folyik, aminek vannak távlati céljai. Hogy ezek a célok elérhetőek-e, az majd a következő években derül ki.

■ Milyen kapcsolat várható a jegyző és a polgármester között?

– Elképzelésem szerint a jegyzőnek szakmailag feltétlenül támogatnia kell a képviselő-testületet és a polgármestert. A korrekt szakmai kapcsolaton kívül ennek bizalmi viszonynak is kell lennie. Ez alatt nem abszolút és feltétel nélküli lojalitást értek, hiszen ha a jegyző bármilyen jogellenes intézkedést tapasztal, akkor kötelessége a maga eszközeivel a törvényességet biztosítani. A jegyzőket alapvetően két típusra lehet osztani: az egyik csak a szűken vett közigazgatás feladatait látja el, minden másról elzárkózik; a másik típus anélkül, hogy másoktól venne el hatásköröket, a közigazgatáson túl sokat ad az intézmény-lakossági kapcsolatokra, olyan intézkedéseket kezdeményez, amelyek a képviselőtestület támogatásával újszerű eredményeket hozhatnak. Ehhez jó szervezőkészségre, új szemléletre van szükség. Ha a jegyző jól végzi a munkáját, a képviselő-testület és a polgármester kiegyensúlyozottan irányít, akkor az önkormányzat igazi települési erőközponttá válhat, amit a gazdálkodó szervezetek is támogatnak.

■ Találkozott már olyan jelenséggel Kisteleken, amelyre nem számított?

– A földkiadás, földkárpót-lás ügyében meglehetősen szerencsétlen helyzet alakult ki, amelynek rendezése nagy munka lesz. Bár ez nem a jegyző feladata, de úgy gondolom, hogy egy ilyen, a település életét nagymértékben befolyásoló ügy mellett nem szabad szótlanul elmenni. Igyekszem összehívni a feleket, keresni a legjobb megoldásokat.

■ Feszültség alakult ki az önkormányzat és a privatizálódó lakásokban élők között is...

– A képviselő-testület törvényes döntést hozott, de hivatalbéli lépésem után láttam, hogy a végrehajtás nem volt tökéletes. Például nem kaptak megfelelő vételi ajánlatot a lakók, ezért már készül a részletes ajánlat, amelyben teljesebb ismertetést adunk a lakások műszaki állapotáról és a fizetési feltételekről.

H. Zs.

Rendszeres bírói szemlék 1995. február 15-e, az egészségügyi törvény módosítása előtt is voltak a pszichiátriai osztályokon. Azóta is vannak, de... Míg annak előtte csak a kényszerbeutaltak esetében tartottak időszakos bírósi vizsgálatot, február 15-e óta az önkéntes gyógykezelésre jelentkezőket is bírósi felülvizsgálatnak vetik alá. A Magyar Pszichiátriai Társaság alelnöke, dr. Kuncz Elemér szerint ez sérti az önkéntes gyógykezelésre jelentkezők emberi jogait. Dr. Janka Zoltán professzorral, a SZOTE Ideg- és Elmegyógyászati Klinika pszichiátriai részlegének vezetőjével a törvénymódosítással kapcsolatos problémákról beszélgettünk.

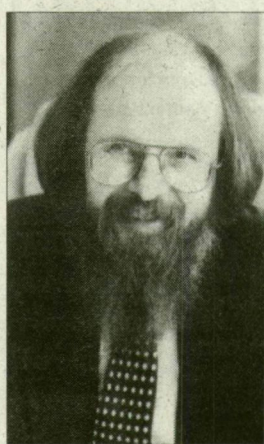
– Legyen bírói végzés a Habeas corpus szellemében sürgős szükségéből történt pszichiátriai intézeti gyógykezelésbe vétel esetén – kezdi a professzor. A sürgős szükség azt jelenti, hogy valaki olyan állapotba kerül, amikor már veszélyes önmagára, illetve környezetére. Ebben az esetben a felvételt követő 24 órán belül jelentést kell adni a bíróságnak, amely nyolc napon belül meghozza döntését. Ez a forma teljesen természetes, a dolog nyugaton is így működik. A fő gondunk a rendelettel, hogy ezentűl a saját kérésre felvett betegek is – akiket a tizenötödik napig kell bejelenteni a bíróságnak – el kell végezni a kötelező bírói felülvizsgálatot harminc naponként. Érttem én, hogy van valami ügymenet, de akkor is, miért nem elég az önkénteseket mondjuk a huszonötödik napon jelenteni. Tudni kell, hogy az átlagos ápolási idő 20-21 nap. Magyarán, mire bejelentjük a saját kérésre felvett beteget, s a bíróság szemlét tartana a 30. napon, akkor a többség távozik az intézetből. Akkor következik az újabb levélváltás, hogy a beteg már nincs nálunk. Ez mindketőnknek plusz adminisztrációt jelent.

■ Dr. Koczka Éva, az Igazságügyi Minisztérium főosztályvezetője a törvénymódosítás szükségességével kapcsolatban az Európa Tanács emberi jogi egyezményének 5. cikkelyére utalt. Ami kimondja: ha valakinél szabadságelvonásra kerül sor, szükséges, hogy ennek törvényességéről a bíróság rövid időn belül döntsön.

– Érttem én, hogy a törvénymódosítás motivációja a jogharmonizáció, az európai törvényekkel való igazodás. Nincs is ezzel semmi bajom. A szándék helyes, a megvalósítás, a végrehajtás azonban nem. A törvény ugyanis eleve azt feltételezi, hogy a pszichiátriai osztályok zártak, és a betegek nincsenek a valóság tudatának érzékelésében. Ez egyik sem igaz. Nem vagyunk zártak, s az utóbbi feltevelés csak a betegek egy kis töredékére igaz. És most a kis töredék miatt módosították a törvényt? Meghózzá úgy, hogy meg sem kérdezték a szakmai grémium, a Pszichiátriai Szakmai Kollégium véleményét? Az európai orientációval kapcsolatban elmondanám, hogy eddig is a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően dolgoztunk.

„A pszichiátria nem zárt intézet”

- vallja Dr. Janka Zoltán, a SZOTE Ideg- és Elmegyógyászati Klinika pszichiátriai részlegének vezetője

Dr. Janka Zoltán. (Fotó: Révész Róbert)

Búskomorság - százalékokban

Egy férfi életében 10, egy nő életében 20 százalék annak a kockázata, hogy valamikor búskomor lesz. Ami azt jelenti, hogy minden tizedik férfi és minden ötödik nő legalább egyszer életében „belecsúszik” a depresszióba, amely lehet olyan mélységű, hogy indokolt a pszichiátriai kezelés. Egy adott időpontban az emberiség 4 százaléka depressziós. Magyarországon is. Ami azt jelenti, hogy adott időpillanatban minden 100 emberből 4 búskomor. A depressziósok 75 százalékának az agyán átvillan a halálgondolat. 15 százalékuknál a gondolatot tett követi. Öngyilkosok lesznek.

latnak megfelelően dolgoztunk. Egy a mi bajunk: lovas nemzet vagyunk, de a nyeregben nem tudunk rendesen megülni, mert hol az egyik, hol a másik oldalra billenünk át. Jó, kövessük az európai joggyakorlatot, de ne ilyen túlzásokkal, mint például az önkéntesek tizenöt napon belül történő jelentése. Azt mondta nem is oly rég egy lelkes rádióban, hogy Magyarországon sokan vannak olyanok is, akik soha sem kerültek bíróság elé, mert nem követtek el semmit. A közgondolkodás szerint ugyanis azok kerülnek bíróság elé, akik elkövettek valamit. Egy önkéntes pszichiátriai beteg – aki a múltján ragódik, bűnösségi gondolatai vannak, felnagyit dolgokat – mit követ el? Általában semmit. Nem elég baj az

neki, hogy szerencsétlen „belecsúszott” mondjuk egy depresszióba? Ha nem járunk el elég óvatosan esetében, akkor szinte hízaljuk a téves eszméjét, hogy valóban bűnös. Az önkéntesek procedúrája kvázi bírósi tárgyalás, amelynek vannak bizonyos kritériumai – jegyzőkönyv, tanúk, hozzátartozó értesítése –, amitől a bíróság nem tekinthet el. Képzelteti, valaki önként jön az osztályra szorongásos, depressziós tünetekkel, s még bíróság elé is kell állnia.

■ Elképzelhetőnek tartja, hogy ennek következményeként a pszichoszomatikus betegek, a krónikus neurózisban és depresszióban szenvedők más osztályokon, mondjuk a belgyógyászaton jelentkeznek problémájukkal?

– Igen, van ilyen veszélye a dolognak. De ez csak akkor mérülhet fel, ha a rendeletet rigorózan betartjuk. Vannak stratégiáink arra nézve, ha a törvényt nem módosítják rövid időn belül. Átkereszteljük az osztályt, személyiségi jogokra hivatkozunk, vagy ami leginkább megvalósítható a gyakorlatban, hogy a kóros elmeállapot jogi kifejezést csak arra az esetekre tartjuk fenn, akiknél a valóság érzékelése súlyosan károsodott és nincsenek döntéseik tudatában. Egyszerűen a beteg érdekében mindent megteszünk.

■ Elhangzott már valamilyen fórumon az az igény, hogy módosítsák a törvényt?

– Igen. A Pszichiátriai Szakmai Kollégium – melynek tagja vagyok – legutóbbi ülésén például nagy szótöbbséggel azt javasolta: vonják vissza a törvényt. De a Fővárosi Bíróság Kollégiuma is bírálta a törvénymódosítást, és azzal fordult a Népjóléti Minisztériumhoz, hogy vagy vonják vissza, vagy jelentősen módosítsák azt.

■ Milyen a kapcsolatuk egyébként a városi bírósággal?

– Surlódásmentes és rendkívül intenzív. Futár hozza-viszi a jelentéseket a bíróság és a pszichiátria között. A bírág empáti-kusak, tapintatosak, humánusak és becsületesek.

Szabó C. Szilárd

■ Vámosok a végeken

Bugyiban utazott a lengyel

Az elmúlt héten a Csongrád és Békés megyei vámosok 43 szabálysértést, bűncselekményt derítettek föl, amelyek értéke 11 millió forintnál nagyobb.

Röszkén egy belépő jogoszláv állampolgár (természetesen ENSZ-engedély nélkül) személygépkocsija kárpítja mögé rejtett 350 darab, kikészítetlen, szárított pézsmabört, és azt próbálta meg becsempészni Magyarországra. Három jogoszláv autóbusszon ismeretlen elkövetők 55 ezer forint értékű üvegárut,

62 ezer forint értékű kozmetikai cikket, valamint több mint egy-milliót érő autógumit igyekeztek szabályellenesen átjuttatni a határon. Azért említettük, hogy ismeretlenek az elkövetők, mivel a pénzügyőrök érdeklődésére senki nem válaszolta azt, hogy az övé lenne az áru.

Ugyancsak röszkei történetek a következők: egy jogoszláv férfi autójában 56 darab Gorenje programkapcsolót rejtett el. Nem elég ügyesen tette, mivel megtalálták. Honfitársai a Magyaror-

szágra igyekvő autóbusszon 413 liter konyakot, hasonló mennyiségű vodkát próbáltak meg átcsempészni a határon. Egy kilépő buszon pedig 20-20 karton banán és motorolaj utazott, „gazda” nélkül.

A vámosoknak a román határon is akad néhány, említésre méltó fogásuk az elmúlt héten. Isztambulból érkezett az a magyar autóbussz, amelynek poggyászában 19 bórdzsekit találtak, de senki nem jelentkezett a „turisták” közül, hogy az övé lenne

az áru. Gyulánál egy lengyel férfi „bugyiban” utazott. Több mint száz ezer darab női alsóneműt találtak úticsomagjában.

Orosházán a vámhivatal dolgozói ismeretlen tettesek ellen fogalmaztak feljelentést, ugyanis a nagyszénási tollfeldolgozó üzem területén egy 100 köbméteres tartályban savazott hto-ma-radványt találtak. Az eljárás során lefoglaltak 100 liter, a hamisításhoz használt kénsvat, valamint másfél mázsa mérszport.

A felsoroltakon kívül a vámhivatal raktárába került még 55 liter konyak, kétszer annyi pálinka, 250 karton cigaretta, 300 liter tisztaszesz és 60 ezer forint értékű csokoládé. A külföldiekkel szemben a vámhivatalok 12 esetben szabtak ki pénzbírságot.

V. F. S.

AKCIÓS MŰTRÁGYAAJÁNLATUNK! VÉGKIÁRUSÍTÁS!

Ukrán import

① AMMÓNIUM-NITRÁT

17 100 Ft/t+áfa

I. o. román és hazai

② AMMÓNIUM-NITRÁT

17 400 Ft/t+áfa

Nyugat-európai

szabványnak megfelelő

③ 3x17% KOMPLEX

25 950 Ft/t+áfa

Friss beszerzésű, import

④ KÁLIUM-SZULFÁT

39 170 Ft/t+áfa

Az 2, 4 műtrágya nagyszénási Agrokémiai Centrumban, az 1, 3 műtrágya békéscsabai telephelyeinken vehetők át. Értékesítés: CHEMOL RT. békéscsabai képviselete, Békéscsaba, Szarvasi út 79/1. Tel.: 66/442-042, 442-187, fax: 66/441-307

